

είδους! Αλλ' θικας ό κόσμος προχωρεῖ. Ἐπιστῆμα: τέχναι, φιλολογία, καλαισθησία, ήθική, τὰ πάντα ἀνυφοῦνται παρὰ τοὺς ἄγρούς τους. Ἡ βασιλεία τοῦ πνεύματος προσεγγίζει. Τὸ αἰσθῆμα τοῦ ἀγαθοῦ ἐμπεδοῦται ώς τὸ τοῦ ἀληθοῦς· ή ἀρετὴ ώς η γνῶσις μεγεθύνει καὶ ἔξαγνίζει τὸν ἀνθρώπον. Εἶναι γλυκὺ νὰ διαβλέπωμεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ ψυχᾶς οἵαι ή τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ Σωκράτους, τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Μέρκου Αὐρηλίου ή τοῦ Βιγκεντίου Παύλου, ὃν ή εὑνους ἀγάμνησις ἀναπανεῖ τὴν διάνοιαν. Δυνάμεθα νὰ χαιρετίσωμεν τὸν χρυσοῦν αἰώνα τῆς ἐπιγένεων ἀτρωπίνης φυλῆς. Ὁ πλανήτης ἡμῶν προχωρεῖ. Ὁ ἀνθρώπος αὐτοινθεὶς ἐκ τῆς ζωῆς χρυσαλίδος κατέκουνασάται σήμερον τοῦ κόσμου ποθῶν τὴν αἰωνίαν πρόδοσον. Ἀλλ' ἵσως οὐδὲν ἄλλο εἴμεθα ή οἱ ἴγροναράδορτες τῆς μελλούσης ἀτρωπότητος. Ναὶ ή προοδος εἶναι ὁ νόμος τῆς φύσεως· πάσαι αἱ σελίδες τοῦ συγγράμματος τούτου εἶναι σταθερὸν τοῦ λεγομένου μαρτύριουν ὁ σκοπὸς ὁ ἐλκυστικὸς πατῶν τῶν τάσεων τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος εἶναι ή ἔρευνα τῆς ἀληθείας. Πάντα τὰ ἄλλα εἶναι μόνον σκιά. Ἡ τύχη ἐκάστου ἡμῶν εἶναι νὰ ὑψώμεθα ἐπὶ μᾶλλον ἐν σφρίφ πνευματικῇ. Ἀναμφιθίσλως τὸ μέλλον ἔχει πλειότερα νέφη ή τὸ παρελθόν: Μένει ἔτι περιβεβλημένον διὰ μυστηρίου· ἀλλὰ χθὲς ἔτι ή δημιουργία τῶν πραγμάτων καὶ τῶν δυντῶν ἐφαίνετο εἰς ἡμᾶς τοσοῦτον ἀδιάγνωστος, δεσμὸν καὶ ή τύχην αὐτῶν. Ἡδη καλύμματά τινα ἀπευαρύθησαν, καὶ ἀρχίζουμεν νὰ διακρίνωμεν τίνι τρόπῳ αἱ φάσεις αὗται παρήθησαν. Ἐν τούτῳ δὲ ὑπάρχει ἔχέγγυον καὶ ἐλπὶς ὑπὲρ τῆς προόδου τῆς ἡμετέρας γνώσεως. Ἱσως ἐντὸς δλίγου δυνηθῶμεν νὰ λύσωμεν τὸ αἰνιγμα τοῦ μέλλοντος βίου, ώς ἡρχίσαμεν νὰ βλέπωμεν διαλυμένην τὴν ὁμίχλην τὴν ἀποκρύπτουσαν τὸ παρελθόν. Φυλάξωμεν ως σύμβολον τὴν ΑΛΗΘΕΙΑΝ! τὸ φοε! τὴν ΕΑΠΙΔΑ! καὶ ἔξακολουθήσωμεν ζῶντες ἐν τῷ θείῳ κόσμῳ τοῦ πνεύματος.

ΠΕΡΙ ΠΛΕΙΑΔΩΝ, ΥΑΔΩΝ ΚΑΙ ΩΡΙΩΝΟΣ

A'.

Πάντες ἔχομεν παρατηρήσει τὸν οὐράνιον θόλον ἐν αἰθρίᾳ νυκτὶ καὶ πάντες ἔθαυμάσαμεν τὴν μεγαλοπρεπειαν αὐτοῦ, ἐν ᾧ οἱ ἀστέρες ἀναγράφουσιν ἀδαμαντίνοις γράμμασι τὸ ὄνομα τοῦ Υψίστου. Οὐδὲν τῷ ὄντι ὑπάρχει μεγαλοπρεπέστερον διὰ νὰ ἔξιψωσῃ τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου ή η παρατηρήσεις τοῦ ἐνάστρου οὐρανοῦ ἐν νυκτὶ, καθ' ἓν ή ἀτμόσφαιρῃ εἶναι διαυγῆς καὶ δὲν φωτίζεται ὑπὸ τῆς σελήνης. Ὁ ἀνθρώπος ἐκπλήσσεται ἐνώπιον τοῦ ἐκτυλισσομένου τούτου θεάματος καὶ ἀναγκάζεται νὰ ἐπαναλάβῃ τὸν τοῦ προρητάνακτος Δαυΐδ ῥῆσιν «Ὄσε ἐμεγαλύνθῃ τὰ ἔργα σου Κύριε, πάντα ἐρ σογλα ἐποίησας». Ποσάκις δὲ ο παρατηρητής, θαυμάζων τοῦ ὑπεράνω ἀπαντράπτοντος οὐρανοῦ τὸν ἀπειρον ἐκεῖνον κό-

σμον, δὲν ἐσταμάτησε τὸ βλέμμα του καὶ ἐπὶ τῶν Πλειάδων καὶ δὲν ἡσθάνθη βεβαίως ἄρρητον τινα συμπάθειαν πρὸς τὰς ἡγαπημένας ταύτας ἀδελφάς, αἰτίνες ὑπῆρξαν τῇ ἀληθείᾳ τὸ προσφιλές ἀντικείμενον τῆς ποιησεως πολλῶν ποιητῶν. Ἀλλὰ πρὶν ἡ προβολὴν εἰς τὴν ἐν τῷ οὐρανῷ ἀναγνώρισεν τοῦ ὥρατου τούτου συμπλέγματος ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ προτάξωμεν σύντομον τὴν μυθικὴν αὐτοῦ ἱστορίαν.

B'.

Ο "Ατλας ὁ υἱὸς τοῦ Ἰαπετοῦ καὶ τῆς Ἀσίας, εἶγε γυναικα τὴν Πλειάδην θυγατέρα τοῦ Ὁκεανοῦ, ἐξ ἣς ἐγέννησε δέκα πέντε θυγατέρας, τὰς Ἀτλαρίδας. Τούτων αἱ μὲν ἐπτά, ὀνομάσθησαν ἰδίας Πλειάδες ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτῶν. "Αλλοι παράγουσι τὴν λέξιν ταύτην ἐκ τοῦ πλέω, πλιο, πλιο, τουτέστιν ὑετώδης ἀστερισμός. "Αλλοι δὲ ἐκ τοῦ ἐπιθέτου πλειά (πολύς), ἐπειδὴ ἀποτελοῦσι σύμπλεγμα ἐκ πολλῶν ἀστέρων καὶ πεπυκνωμένων ἔνεκα τούτου παρέβαλον ταύτας καὶ πρὸς σταφυλίν, αὗτη δὲ φαίνεται ως η καλλίστη παραγωγή. Αἱ δὲ ἐπιλοιποὶ ὄχτὼν ὀνομάσθησαν Ὑάδες ἀπὸ τοῦ Ὑάρτος, διν μετὰ τοῦ Ἐσπέρου εἶχον αὐταὶ ἀδελφούς.

Αἱ Πλειάδες ἔγεννηθησαν εἰς τὸ ὄρος τῆς Ἀρκαδίας Κυλλήνην ὅπου ὁ ἀδελφὸς αὐτῶν Ὑας, θηρεύων λέοντα ἢ ἀγριόχοιρον, ἐφονεύθη ὑπὸ αὐτοῦ, κατ' ἄλλους δὲ ἀπέθανε δηγχθεὶς ὑπὸ ἔχιδνης, δῆτε ἐπεχείρει ν' ἀπαλλάξῃ τὴν χώραν ἀπὸ τῶν δρεων, οἵτινες ἐλυμαίνοντο αὐτήν. Αἱ Πλειάδες ἀνιάτως ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ προσφίλοις αὐτῶν ἀδελφοῦ θιεύθημεναι καὶ μὴ ὑποφέρουσαι νὰ ζήσωσι πλέον ἐκεῖ, ἔφυγον μετὰ τῆς μητρός των καὶ περιπλανώμεναι ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἥλθον εἰς τὴν Βοιωτίαν, δῆταὶ ίδών αὐτὰς ὁ Βοιωτὸς κυνηγὸς Ὁρίων καὶ τρωθεὶς ὑπὸ τοῦ κάλλους αὐτῶν, τὰς κατεδίωξε. Αἱ Πλειάδες καταδιωκόμεναι ἀνενδότως ὑπὸ τοῦ Ὁρίωνος διέτρεχον τὸν ἔσχατον τῶν κινδύνων καὶ μὴ ἔχουσαι ἀλλην ἐλπίδα σωτηρίας παρεκάλεσαν τὸν Δία νὰ σώσῃ αὐτάς, οὗτος δὲ μὴ ἔχων ἄλλον τόπον ἀσφαλέστερον, κατηστέρισεν αὐτάς καὶ τὰς ἔθεσεν εἰς τὴν ράχην τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Ταύρου. "Υστερὸν δὲ κατηστέριθη καὶ ὁ Ὁρίων, διν αὗται καὶ ἐν οὐρανῷ ἄκαμπτοι μισοῦσιν, ἀποστρέφουσαι ἀπὸ τοῦ δυστυχοῦς κυνηγοῦ τὰ πρόσωπα αὐτῶν. Ὁ Ζεὺς κατηστέρισε καὶ τὰς Ὑάδας, θείες αὐτάς εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Ταύρου πλησίον τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν Πλειάδων, ἐπειδὴ ἐλυπήθησαν καὶ ἔκλαυσαν τόσον διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν Ὑαντος, ὥστε ἀπέθανον.

G'.

Αἱ Πλειάδες καὶ λοιποὶ ἀστερισμοὶ ἦσαν γνωστοὶ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις. Ο Ιάδη, ο Ησιόδος καὶ ο Ομηρος ἀναφέρουσιν αὐτάς.

«Ο ποιῶν Πλειάδα καὶ Εσπέρον
καὶ Ἀρκτοῦρον καὶ ταμίαν Νόσουν».

(Ιώβ Πλειάδα Γραφή)

Ἐεὗτ' ἀν δ' Ὡρίων καὶ Σειρίος ἐς μέσον ἔλεγη
ωὔρανόν, Ἀρκτοῦρον δ' ἐσιδήρη ροδοδάκτυλος Ἡώς,
ῷ Πέρση, τότε πάντας ἀπόδρεπε οὐκαδὲ βότρυς·
θεῖες δ' ἡελίῳ δέκα τ? ἥματα καὶ δέκα νύκτας,
πέντε δὲ συσκιάσεις, ἔκτῳ δ' εἰς ἄγγες ἀφύσσαι
δῶρα Διονύσου πολυγνήθεος· αἴταρ ἐπήν δὴ
Πληγάδες; θ?, Τάδες τε, τό τε σθένος Ὡρίωνος
δύνωσι, τότ? ἔπειτα ἀρότου μερυνημένος εἶνε
ώρατιον πλειών δὲ κατὰ γθονὸς ἀρμενος εἴη».

(Ἡσίδους Ἔργα καὶ Ἄμεραι στ. 570—8)
«Ἐν μὲν γαῖαν ἔτειξ^ε, ἐν δὲ οὐρανόν, ἐν δὲ θάλασσαν,
ἥλιον τὸν ἀκάμαντα σελήνην τε πλήθουσαν,
ἐν δὲ τὰ τέρεσα πάντα, τάτον οὐρανὸς ἐστεφάνωται,
Πληιάδας θ. Υάδας τε, τό τε σθένος Ὡρίωνος
Ἄρκτον θ. οὐν καὶ ἀμαζανὴν ἐπίκλησιν καλέουσιν,
ἥτιντον στρέφεται καὶ τὸν Ωρίωνα δοκεύει,
οἱη δὲ ἀμυμορος ἐστι λοστρῶν Ὡκεανοῖο».

('Ιλιάδος Σ. στ. 483-9)

*Αν θέλωμεν νὰ ἴδωμεν τὰς Πλειάδας, ἀς παρατηρήσωμεν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὸ ἑσπέρας ἐν αἰθρίῳ νυκτὶ τὸν πρὸς δυσμὰς οὐρανὸν καὶ θέλομεν διαπρίνει σύμπλεγμα τι ἀποτελούμενον ὑπὸ 6 ἀστέρων εἰδιαπρίτων καὶ πεπυκνωμένων. Τοῦ συμπλέγματος τούτου ὁ ἔδηδομος ἀστήρ, δοτις εἶνε ἡ Μερόπη, δὲν φαίνεται διότι, ὡς μυθολογεῖται, μόνη μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν, αἴτινες εἶχον ἐραστὰς Θεούς, ἔχουσα ἀνδρὸν θυντὸν καὶ ἀσεβῆ, τὸν Σίσυφον, ἐντρέπεται νὰ παρουσιασθῇ. Κατ’ ἄλλους ὅμως ὁ ἀφανῆς οὗτος ἀστὴρ δὲν εἶνε ἡ Μερόπη, ἀλλ’ ἡ Ἡλέκτρα, ητίς, ὅτε κατεστρέψετο ἡ Τρώας, τόσον ἐλυπηθῆ, ὥστε ἔλυσε τὴν κόμην της καὶ ἔφυγεν ἐκείθεν διὰ νὰ μὴ βλέπῃ τὴν δυστυχίαν τῶν ἀπογόνων της. Τὸ σύμπλεγμα λοιπὸν τοῦτο ἀποτελεῖ τὰς Πλειάδας, τὴν κοινῶς λεγομένην Πούλια. Ἡ ἀνατολὴ τῶν Πλειάδων περὶ τὰ μέσακ Ματέου ἔχρησίμενεν εἰς τοὺς προγόνους ἡμῶν Ἑλληνας ὡς σημεῖον προπεγγίσεως τοῦ θερισμοῦ, ἡ δὲ δύσις αὐτῶν περὶ τὰ τέλη Ὁκτωβρίου, καθ’ ὃν χρόνον ἀργονταί αἱ βροχαί, ἔχρησίμενεν ὡς σημεῖον τῆς καλλιεργείας τῆς Γῆς. "Οταν αἱ Πλειάδες ἐμφανίζονται κατὰ τὸ θέρος καὶ δίδωσι τὸ σημεῖον τοῦ θερισμοῦ, φέρουσιν ὡς ἄλλαι περιστεραὶ εἰς τὸν πατέρα Δία ἀμβροσίαν διότι ἐν Δωδώνῃ ὕνομάζοντο αἱ ἵέρειαι τοῦ Διὸς Πλειάδες, δηλ. πλειαὶ, περιστεραὶ, ὡς λέγει καὶ ὁ Ὀμηρος ἐν τῇ Ὁδύσσεια (Μ. στ. 62)

τῇ μέν τ' οὐδὲ ποτητα παρέχεται οὐδὲ πέλειαι τρήρωνες, ταὶ τ' ἀμφιροτίκιν Διὶ πατρὶ φέρουσιν,

Αλλὰ καὶ σήμερον ἔτι δὲ ἀγράτης ἀκολουθεῖ τοὺς προγόνους αὐτοῦ, καὶ ως ὥρας μεταχειρίζεται αὐτός. Τίς δὲν ἔκουσε τὸν ἀγράτην λέγοντα, ὅτι ἡ Πούλια εὑρίσκεται εἰς τοῦτο ἢ εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὅτι ἐπομένως γρειάζονται τόσαις ὥραις διὰ νὰ ἀναπτετανυσθῇ διάπλος τῆς νυκτός; Οἱ ἀγράτης δὲν ἔχει ἀνάγκην ὥρῳ

λογίου κατά τὰς νύκτας, ὡρολόγιον αὐτοῦ εἶνε δὲ ἔναστρος οὐρανός, ἐκεῖ λοιπὸν παρατηρῶν τὰς διαφόρους σωρείας τῶν ἀστέρων, τὰ δὲ αὐτοῦ καλούμενα σημάδα, γινόντει τὰς διαφόρους ὥρας τῆς νυκτός.

Αἱ Πλειάδες κείνται εἰς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Ταῦ-
ρου, τούτων ἡ Μερόπη εἶναι τοῦ Τοῦ μεγέθους, Κελαινώ-
τοῦ 6ου, ἡ Μαῖα, Στερήπη καὶ Ταῦγέτη τοῦ 5ου, ἡ
Ἡλέκτρα τοῦ 4ου, καὶ ἡ Ἀλκυόνη τοῦ 3ου, ητοις εἴναι δὲ
λαμπρότερος ἀστὴ τοῦ συμπλέγματος καὶ ἀπέχει ἀφ'
ἡμῶν 5 000 000 000 000 000 περίπου γιλιόμετρα· καὶ
ἴνα λάθοιμεν σαρρεστέρων ἴδεαν τῆς τοιωτῆς ἀποστάσεως,
ὑποθέσωμεν ὅτι σφαῖξ τηλεόλου ἐξακοντίζεται ἀπὸ τῆς
Γῆς πρὸς τὸν ἀστέρα τοῦτο δι' ἀναριθμήσεως 6 γιλιο-
γράμμων πυρίτιδος, ἡ σφαῖξ αὕτη κινουμένη μετὰ ταχύ-
τητος 500 μέτρων κατὰ 1' τῆς ὥρας καὶ τηροῦσα τὴν
αὐτὴν ταχύτητα, θέλει φθάσει εἰς τὸν ἀστέρα τοῦτο
μετὰ 160 000 000 000 περίπου ἔτη!!

Οι ἀστέρες οἱ ἀποτελοῦντες τὸ σύμπλεγμα τῶν
Πλειάδων φαίνονται ὅτι κείνται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου,
τούτεστιν ὅτι ἀπέχουσιν ἀφ' ἡμῶν ἵσακις, ἀλλὰ τοῦτο
εἶναι διπτυκὴ ἀπάτη, περὶ τῆς δύναται νὰ βεβαιώσῃ ἡμᾶς
ἢ ἔξης παρατήρησις. Υποθέσωμεν ὅτι εὑρισκόμεθα ἔσπε-
ρχν τινὰ ἀπομεμακρυσμένοι μιᾶς πόλεως καὶ παρατηροῦ-
μεν τὰ ἐν αὐτῇ φῶτα. Θὰ νομίζομεν, ὅτι ταῦτα ἀπέχου-
σιν ἵσακις ἀφ' ἡμῶν, καὶ ὅτι δύσι πλησιάζομεν πρὸς τὴν
πόλιν, τόσῳ τὰ φῶτα ἀφίστανται ἀλλήλων· τοῦτ' αὐτὸ-
λοιπὸν συμβαίνει καὶ διὰ τοὺς ἀστέρες.

Δ'

Προχωροῦντες διάγον πόδις Νότον τῶν Ηλειάδων, ἀπαντᾶμεν ἔτερον σύμπλεγμα, ὅπερ ἀποτελεῖ τὰς ἀδελφὰς τῶν Ηλειάδων Τάδας, κειμένας καὶ ταύτας, ὡς προείπομεν, εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀστερίσκου τοῦ Ταύρου· ἀλλ' οἱ ἀστέρες οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὰς δυσκόλως διακρίνονται διὰ γυμνοῦ ὁρθαλμοῦ ἐνεκα τῆς λαμπρότητος τῶν πλησιοχώρων ἀστέρων· οὐχ ἡτον εὔκόλως δυνάμειν νὰ διακρίνωμεν τὴν ἐν τῷ οὐρανῷ θέσιν αὐτῶν διὰ τοῦ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν λάμποντος ἀστέρος πρώτου μεγέθους καὶ χρώματος, ἐρυθροῦ, διτις εἶνε ὁ λαμπρότερος ἀστὴρ τοῦ Ταύρου καὶ καλεῖται ἀρχιεστὶ Αἰτεμπαράν ἢ καθ' ἡμᾶς Λαμπαδίας. Ὁλίγον τι νοτιώτερον τῶν Τάδων, ἀπαντᾶμεν ἔτερον σύμπλεγμα, ὅπερ σχηματίζει μέγα ἐπίκυκλος τετράπλευρον· δύο τῶν ἀστέρων τούτων εἶνε τοῦ πρώτου μεγέθους καὶ ὀνομάζονται Μπέτελγκινον, καὶ Ρίτελ, τοῦ πρώτου ζύγοντος γρῦπα μέπειθρον. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ τετραπλεύρου τούτου μπάρχουσι τρεῖς ἀστέρες δευτέρου μεγέθους καὶ κείμενοι ἐπ' εὐθείας, οἱ ἀστέρες οὗτοι καλοῦνται ὑπὸ τοῦ λαοῦ Δικρατοράν ἢ Τρεῖς Μάγοι, ἢ Ράθδος τοῦ Ἰακώβ, ἢ καὶ Αἴτερι. Τὸ σύμπλεγμα τοῦτο ἀποτελεῖ τὸν Βοιωτὸν ἐκεῖνον κυνηγὸν Ὄρεινα, διτις καὶ ἐν αὐτῷ τῷ οὐρανῷ ἐξακολουθεῖ καταδιώκων τὰς τοσοῦτους ἀπηνεῖς ἐρωμένας αὐτοῦ, πάντοτε ἀγαπᾷν αὐτὰς ἐμμα-

νοῦς, πάντοτε ἐλπίζων, ὅτι θὰ περιπτέξῃ τέλος αὐτᾶς εἰς τὰς ἀγκάλας του.

Ἐν Μοναστηρίῳ (Μακεδ.) τῇ 30 Μαρτίου 1890.

Κ. Ξ. ΠΑΠΑΝΙΚΗΤΟΠΟΥΛΟΣ
Δ. Μ. καὶ καθηγητὴς τοῦ γυμνασίου.

ΠΕΡΙ ΙΕΡΩΝ ΔΕΝΔΡΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγ. φύλλου)

Οἱ δούρικες

Ο φοῖνιξ κατέχει τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῇ ιστορίᾳ τῶν ιερῶν δένδρων.

«Τιμάτε, λέγει ὁ Μωάμεθ, τὸν ἐκ πατρὸς θεῖον σας, τὸν δακτυλοφόρον φοῖνικα, διότι τὸ δένδρον τοῦτο ἔγεννήθη ἐν τῷ παραδείσῳ ἐκ τῆς αὐτῆς γῆς ἐξ ἣς ἐν Ἀδάμῳ ἐπλάσθη».

Τὸ ἐπί τῶν ζεστιρίων ἡγαλιμάτων ἀπαντώμενον ιερὸν δένδρον παριστά κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὴν κατὰ παράδοσιν μορφὴν τοῦ δακτυλοφόρου φοῖνικος, ὃν καὶ τὰ ἀποληκτικὰ φύλλα τῶν κλάδων ἀντικαθίστανται ἐνίστε ὑπὸ τῶν κώνων τῆς πεύκης καὶ τοῦ κέδρου. //

Ο εὔρισκόμενος ἐπὶ τῆς κοιλάδος τοῦ Νείλου δακτυλοφόρος φοῖνιξ καὶ καλύπτων τὰ ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ κατασυρόμενα μέρη τῶν μεγάλων πεδίων παρουσιάζει ἐκτὸς τῆς κυρίας σπουδαιότερος αὐτοῦ θεωρούμενου ὡς τροφῆ, καὶ ἰδίαν καλλογὴν κατὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν οἱ φοῖνικοβάλανοι ὄρμοι κρύμανται ἐν εἴδει κεχρυσωμένων βιτρίων ὑπὸ τὸ σκιερὸν φύλλωμα.

Οἱ τάξοι

Ο τάξος ὁ φαγοφόρος (*Iuxus baccata*), κοιν. ἥμερος ἔλκτο, ὑπάγεται βοτανικῶς εἰς τὴν φυλὴν τῶν τοξοειδῶν, ἀτινχ ἀνήκουσιν εἰς τὴν σίκογένειαν τῶν κωνοφόρων. Διακρίνεται τῶν λοιπῶν γενῶν τῆς οἰκογένειας ταῦτης (πεύκης, ἀρκεύθου, ἐλάτης) ἐκ τοῦ βαθέος πρατίνου γρώματος τοῦ φυλλώματος αὐτῆς ἀποτελουμένου ἐκ φύλλων πλατέων σφρυνοειδῶν. Τὰ ἄρρενα ἀνθη φέροντα τοὺς στήμονας ἀτάκτως διατεθειμένους, δὲν εὑρίσκονται εἰς τὸ αὐτὸν εἰς δὲ καὶ τὰ θήλεα δένδρον. Τὸ ἴδιαιτερὸν διακρούτης τῆς ἀναπτύξεως τοῦ σπέρματος τὸ μικρὸν πράσινον περικάλυμμα τὸ εὔρισκόμενον παρὰ τὴν βάσιν αὐτοῦ ἀναπτύσσεται τοσοῦτον ὥστε περιβάλλει καθ' ὅλοκληρίαν τὸ σπέρμα. Τότε τὸ περικάλυμμα τοῦτο ὅπερ καὶ μαρδόνας ἀποκαλοῦσι καθίσταται σαρκώδες καὶ τὸ χρῶμα αὐτοῦ μετατρέπεται εἰς ζωηρὸν ἐρυθρόν.

Δυστυχῶς τὸ δένδρον τοῦτο τὸ τόσον πολύτιμον δὲν εἶναι διακεδομένον εἰς τὰ δάση. Τὸ ξύλον τοῦ τάξου εἶναι λίγην συμπαγής καὶ ἐπιδεκτικὸν στιλπνότητος ἢν καὶ διατηρεῖ ἐπὶ μαρτρόν, τοῦθ' ὅπερ καθιστᾶ αὐτὸν περιζήτητον παρὰ τῶν γλυπτῶν καὶ τορνευτῶν καὶ τὸ ὅποιον βαπτόμενον μέλανη μυστικόλως τοῦ ἔβενου διακρίνεται.

'Αλλ' ἐκτὸς τοῦ στελέχους αὐτοῦ κατὰ τὸν μεσαίωνα, πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῶν πυροβόλων ὅπλων, ἐχρησιμοποίουν τοὺς κλάδους του πρὸς κατασκευὴν τόξων. Σήμερον καίουσι τοὺς νέους βλαστοὺς καὶ τὰ φύλλα, διότι ταῦτα ἐμπεριέχοντα δρψιμὸν δηλητήριον καθίστανται θανατηρόρα εἰς τὰ ζῶα ὅσα τρέψουσιν αὐτά.

Τύπαρχουσιν ἐν τούτοις ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ εἰς τινὰ τῆς Γαλλίας μέρη τάξοι, ὃν ἡ καταγωγὴ ἀνέρχεται εἰς τὸν ἔβδομον ἡ δύδον μ. Χ. αἰώνα. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν τὰ δένδρα ταῦτα ἐφυτεύοντο ἐν τοῖς κοιμητηρίοις ἐνεκαὶ τοῦ βαθέος πορειῶν γρώματος τοῦ φυλλώματος αὐτῶν καὶ τὰς δοξασίας, ἣτις ἀκόμη καὶ νῦν ἐπικρατεῖ, διότι οἱ τάξοι ἔχουσι τὴν ἴδιότητα νὰ ἀποδιώκουσιν ἐν τῷ κέρι τὰς βλαστεράς σφράγας τὰς προεργομένας ἐκ τῆς ἀποσύνθεσεως τῶν σωμάτων.

Τύπο τὴν σκιάν τοῦ τάξου οἱ ἀρχαῖοι διεξήγαγον τὰς δίκας των ἐπὶ πολλοὺς αἰώνας δίδοντες μάλιστα καὶ πλάδιον ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸν κερδίζοντα.

'Αλλὰ καὶ κατὰ τὸ δένδρον τούτου ἐπὶ πολὺ ὡς ιεροῦ θεωρούμενος πᾶσα παραβίασις δὲν παρήρχετο ἀτιμώρητος. 'Αναφέρεται δὲ τὸ ἔξιτον ἐν τινὶ μονῇ τῆς ἀρχαίας γαλλικῆς Βρεττανίας ὑπῆρχε τάξος βλαστήσας ἐξ αὐτῆς ταῦτης τῆς φύσιδος τοῦ ἀγίου Μαρτίνου. Οἱ Βρεττανοὶ πρίγκιπες προτοῦ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν μονὴν γονυκλινῶν προσηγούντο ὑπὸ τὴν σκιάν αὐτῆς. Οὐδέποτε, λέγει ἡ παράδοσις, ἐτόλμα νὰ ἔγγισῃ τὰ φύλλα καὶ τοὺς κλάδους καὶ αὐτὰ τὰ πτηνὰ ἀκόμη ἐσέβοντο τὸ φύλλωμα καὶ τοὺς γλυκεῖς καὶ δροσεροὺς φρυγοειδεῖς καρπούς της. Μόνον πειραταὶ Νορμανδοὶ κατακτήσαντες τὴν χώραν ἐφάνταν ἕσεβες ὡς πρὸς τὸ δένδρον τοῦτο· δύο μάλιστα ἐξ αὐτῶν ἔφθασαν εἰς τοσοῦτον ἀναγκυστίας ὥστε καὶ ἐπ' αὐτοῦ νὰ ἀναρριχηθῶσιν, ὅπως κόψωσι κλάδους τινας πρὸς κατασκευὴν τόξων, ἀλλὰ τῆς θείας δίκης ἀγανακτησάστης ἀμφότεροι καταπίπτουσι καὶ θραύσουσι τὸν τράχηλον.

Αἱ πεύκαι καὶ οἱ κέδροι.

'Η πεύκη καὶ ὁ κέδρος ὑπῆρχεν ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων γένων τὸ σύμβολον τῆς δυνάμεως, τῆς πάλης καὶ τῆς ἀγτιστάσεως. 'Η παρουσιαζομένη ἀντίθεσις μεταξὺ τῶν ἐλαφρῶν καὶ γαριέντων ἀντίποσώπων τοῦ γένους τῶν πευκῶν ἀφ' ἐνὸς τῶν δακτυλοφόρων φοῖνικων καὶ τῶν ταμαρινδῶν ἐξ ἄλλου, τούτων πάντων σχηματιζόντων τὴν κυρίαν γλωρία τῶν ἐκ τῆς φυσικῆς ἐπιγένεσεως σχηματιζομένων γαῖαν, ἵτο τόσον γαρακτηριστική, ὥστε δὲν ἥδυνατο νὰ παρέλθῃ ἡ παροχτήρητος, ἰδίως καθ' ἣν ἐποχὴν αἱ μυστικαὶ ἰδέαι ἐξεδηλοῦντο ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἀντικειμένων.

'Ἄς ἐπιτρέπῃ ἡδη ἡμῖν νὰ παραθέσωμεν γραμμάς τινας ἐκ τοῦ ἀνὰ τὴν Ἀραγολῆν ταξειδίου τοῦ Λαμαρτίνου, διστις τόσον λαμπρῶς διετύπωσε τὴν λατρείαν τῶν ἀνατολιτῶν πρὸς τὰ γιγαντιαῖα ταῦτα φυτά.

«Οἱ κέδροι τοῦ Λιβάνου εἶναι τὰ μεγαλοπρεπέστερα